

Dramatizacija Raymonda Queneauja

VAJE V SLOGU

Komedija, satira, impro, imitacija

Dramatizacija Raymonda Queneauja

VAJE V SLOGU

komedija, satira, impro, imitacija

Uvertura/sneak peek: 16. marec 2012 v Mestni knjižnici Kranj

Celovečerna premiera: 3. november 2012 v Kulturnem domu na Kokrici

Režija: Tadeja Tomšič

Igrajo: Primož Držanič, Katja Sreš, Aleksandra Ribič, Žiga Mrak in David Gjuran

Glas: Tadeja Tomšič

Dramatizacija: režiserka z igralsko zasedbo

Kostumografka: Petra Krumpestar

Scenografi: David Gjuran, Žiga Mrak, Tjaša Jenko, Aleksandra Ribič, Eva Kalinšek

Rekviziterka: Aleksandra Ribič

Ton: Toni Tomšič

Oblikovanje luči: gost

Garderoberki, frizerki, maskerki: Petra Krumpestar in Eva Kalinšek

Scenski mojstri: David Gjuran, Miha Bistan, Žiga Mrak

Grafična podoba in oblikovanje: Tjaša Jenko

Kaj vse se lahko pripeti v času ene ure, ko se pet neznancev pripravlja za nastop na avdiciji? Vsi dobijo enako nalogo, lotijo pa se je vsak drugače. Čez čas začetni tekmovalni egoizem in škodoželjnost postopoma preide v sodelovanje in ustvarjanje skupinskih stvaritev. Ob tem igralci uporabijo vse svoje atribute.

Opozorilo gledalcem: ne pričakujte dogodka. Ker ga ni.

Kdo so tekmovalci?

Vsak od petih tekmovalcev v prostor za vaje prinese svojo zgodbo in osebnost. Vsi si želijo zmage in samouresničitve. Glavna vloga v filmu le ni tako slaba motivacija. Srečamo se s z natančnim in zanesljivim Primožem, ki hrepeni po popestritvi svoje vsakodnevne uradniške rutine. Aleksandra, prefinjena in mična, želi dokazati, da ni samo lepa, temveč ima v glavi tudi kaj več, medtem ko je Katja s svojo najstniško energijo njeno lahkotno nasprotje. Domišljavi David je tisti, ki verjame, da mu preostali tekmovalci ne sežejo do gležnjev, Žiga pa s preprosto nagajivostjo in očarljivostjo blaži napetost med tekmovalci in jih med seboj povezuje.

Tekom igre zaidejo v različna narečja, imitacijo, rimanje ob beat boxingu, posmehljivo opozorijo na publicistični vidik in generacijske razlike, posnemajo zvoke ter pripravijo stripovsko izvedbo. Na mnogih mestih so vključeni tudi izseki, kjer si igralci vsakič znova sproti izmišljujejo besedilo, zato prav nobena izvedba ne bo enaka prejšnji.

Scenografija podvržena minimalizmu

Avdicija s tekmovalci tvori okvirno zgodbo, kamor so vpeti samostojni prizori, pri katerih se igralci iz svojih osebnosti v trenutku prelevijo v druge like in to brez maškaradne kamuflažne navlake, ki bi njim in gledalcem omogočila lažjo percepcijo prikazanega junaka. Njihovo glavno orodje so besede in gibi, s katerimi morajo prepričati občinstvo, kdo so. Kostumografija in scenografija sta zasnovani na minimalizmu. Oblečeni so v obleke, ki poudarjajo njihove karakterje, dogajanje pa poteka v odsluženi sobici starega gledališča, kjer razen osnovnega pohištva in borne opreme ni najti drugega.

Ritem in zgradba dogajanja

Karakterizacija oseb je poudarjena le v začetnih prizorih, potem pa razvoj osebnosti pustimo v ozadju in fokus prenesemo na monologe in skupinsko dogajanje, ki se stopnjuje v vedno bolj igrive stvaritve. Performans tako spominja na nekakšno lepljenko raznolikih variacij, ki nas presenečajo iz prizora v prizor. Kakšno vlogo pa pri vsem skupaj predstavlja ponavljajoči motiv? Je pravi potek zgodbe o avtobusu, nesrečnem mladeniču v plašču in njegovem klobuku sploh pomemben? Katera bi bila tista prava, denimo, resnična zgodba? Le kako naj vemo. Vsakdo ima namreč svojo pamet in svoja očala.

V tem dramskem delu ne gre za klasično piramidno shemo tradicionalnega dramskega besedila z zasnovano, vrhom in razpletom. Igra, ki jo ustvarjalci radi zamenjamo s pojmom »eksperiment«, ima ciklično dogajanje. Poudarja ga tudi sam konec, ki spominja na začetek. Glavno sporočilo se torej vrti okrog misli, na koliko različnih načinov je mogoče povedati eno in isto banalno zgodbo. Pravzaprav se ne zgodi nič novega, le isto fabulo preobračamo, napihujemo, krčimo, ji spreminjamo socialni kontekst, njen zapis in prikaz. Ušteli smo se, če smo pričakovali dogodek, ki bo bistveno spremenil dogajanje.

Kdo je zmagovalec?

Skazi igro pravzaprav ves čas nekaj čakamo. Priznajte, tudi vas zanima epilog, ki bi pojasnil, kdo je tisti, ki se je po mnenju strokovne žirije najbolj odrezal. Vendar pa ustvarjalci menimo, da nismo v poziciji, s katere bi lahko presojali, kdo je boljši in kdo slabši. Za vse nas pomeni že postavitve igre same največjo zmago. Zato je določitev zmagovalca prepuščena vaši individualni presoji.

Zakaj ravno vaje v slogu?

Vaje v slogu so naš deloma avtorski projekt. Idejo zanj nam je dal francoski pisatelj s svojo knjižico kratkih zgodb z istoimenskim naslovom. Raymond Queneau (1903–1976), pisatelj, pesnik in esejist, je jezikoslovcem in knjižnim moljem dobro poznan. V *Vajah v slogu* (*Exercices de style*, 1947) je za osrednjega junaka svojega dela postavil jezik sam, ki zmore na 99 načinov povedati, kaj – čisto nepomembnega – se je zgodilo na pariškem (ali kateremkoli) avtobusu, ugotavlja Aleš Berger, prevajalec dela v slovenščino (1994).

Delo je izzvalo že mnogo gledaliških dramatisacij. Besedilo, ki ponuja neskončno mnogo realizacij, je premamilo tudi nas. Za začetni skok nam je bila v pomoč dramatisacija Aleksandra Zorna (SLG Celje, 1981), potem pa smo tekom priprav ustvarili toliko lastnega gradiva, da smo morali ubrali čisto svojo pot. V enem letu je tako nastala dramatisacija, v kateri pa v ospredju ni več (literarni) jezik, temveč raznovrstnost ljudi in ustvarjalni razvoj.

O društvu

Gledališko društvo Toj to! sestavljamo kreativni mladi iz Kranja in okolice. Zanima nas predvsem gledališka umetnost. Veseli smo, da kljub vsemu dogajanju še lahko najdemo čas in ga vložimo v pripravo ter izvedbo dramskih stvaritev. Skupine ne bogatijo le igralci s svojimi vlogami, temveč mnogo drugih nepogrešljivih, ki s smislom za gib, obleko, glasbo, tehniko, scenografijo, oblikovanje in organizacijo omogočijo zlitje moči, kar se manifestira v popolno odrsko podobo.

Vaje v slogu so naša druga uprizoritev, prvič pa smo se javnosti predstavili aprila 2010 s premiero drame Rolanda Schimmelpfenniga, *Ženska od prej*. Če smo se v prvi igri skrbno držali tragične atmosfere, nam naša nova igra prinaša svojevrsten izziv. Marca smo za pokušino že pripravili krajši polurni izsek, v novembru postavljena celovečerna različica pa ponuja njegovo pestro razširitev.

Zahvala

Hvala predsedniku KS Kokrica Igorju Hribarju za dovoljenje brezplačnega najema prostorov, Marjanu Bašlju za potrpežljivo krmarjenje dogajanja v prostorih KS, Vanji Slapar Ljubutin in Viktorju Ljubutinu za strokovno podporo in svetovanje, Nejcu Trilarju za snemanje in izdelavo promo videa, Gregu Strajnarju, Črtomirju Potočniku in Toniju Tomšiču za pomoč pri zvočnem gradivu, Lojzetu Kalinšku za izposajo opreme, Maji Škufca za izvedbo prvovrstnega kvačkanja, glasbenim skupinam Dweal, Arthem in Applesauce Lorraine za izvrstno muziko. Hvala vsem članom društva in našim tistim, ki jih imamo najraje. Hvala imenovanim in neimenovanim. Brez vas to ne bi bilo to!

Režiserka

Gledališko društvo Toj to!

Nedeljska vas 13
4000 Kranj
gd.tojto@gmail.com
040 830 260 (Tadeja Tomšič)

www.toj-to.si

FB: Gledališko društvo Toj to
Twitter: @toj_to

Oblikovanje in fotografija: Tjaša Jenko

Tisk: DEMAT d.o.o.

Naklada: 250 izvodov

Projekt sofinancira Mestna občina Kranj

November 2012

